

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare

Elaborarea proiectului de lege cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare (legea într-o nouă redacție) este o sarcină stipulată în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea nr. 890 din 20.07.2016. Anterior, necesitatea elaborării legii noi a fost confirmată prin analiza impactului de reglementare (AIR), aprobată de Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

În economia de piață, competitivitatea produselor depinde în mod direct de doi factori: de nivelul corespunderii acestora cerințelor și așteptărilor utilizatorilor și de eficacitatea activității de marketing, inclusiv de activitatea de promovare a mărfurilor și serviciilor respective.

Deoarece potențialii consumatori, de regulă, solicită produse performante în privința proprietăților, însușirilor și costului acestora, utilizarea inovațiilor, tehnologiilor avansate, în condițiile concurenței de piață, determină în mare parte volumul vânzărilor. Astfel, în țările prospere, mai mult de 70% din creșterea PIB este asigurată prin implementarea tehnologiilor inovaționale.

Actualmente, în Republica Moldova cota de fabricare a produselor inovaționale este foarte modestă și atîta timp cît va dura asemenea stare de lucruri, nu va fi posibilă o îmbunătățire substanțială a rezultatelor economice. Această situație denotă, printre altele, **ineficiența sectorului cercetare-inovare ce se manifestă prin implementarea în practică a unui număr mic de elaborări științifice și realizarea în economia națională a unui volum neînsemnat de transferuri tehnologice.**

Astfel, majorarea esențială a ponderii volumului produselor inovaționale fabricate în Republica Moldova este actualmente percepută tranșant de factorii de decizie ca un obiectiv de importanță majoră.

Avînd în vedere lacunele depistate în baza legislativ-normativă ce reglementează activitățile în domeniile cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, Guvernul a elaborat și promovat proiect de lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare nr.259-XV din 15.07.2004 (*în continuare* – Cod), care prevede o reformă instituțională profundă în domeniile date. Codul modificat și completat impune o nouă abordare și în privința constituirii și funcționării parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare. Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, precum și Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, care aveau atribuții directe în crearea și funcționarea parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare, deja nu mai există.

S-a schimbat substanțial și rolul Academiei de Științe a Moldovei, care nu mai este instituția ce elaborează și implementează politicile în domeniile vizate. Pe lîngă deficiențele actualului Cod, și Legea cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare conține un șir de lacune care frînează dezvoltarea acestora.

De rînd cu AIR, și compararea prevederilor proiectului noii legi cu cele ale legii în vigoare demonstrează oportunitatea adoptării unui cadru normativ nou pentru instituirea și funcționarea parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare.

O parte din noțiunile legii în vigoare sînt ambiguii sau deja nu se mai încadrează logic în cadrul instituțional nou creat prin modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare. De exemplu, noțiunea „parc științifico-tehnologic” stabilește că acesta este „grupare de persoane” fără să identifice principalul - care este scopul sau obiectivele acestei grupări.

Noțiunea „cluster științifico-tehnologic” face referință la organizațiile acreditate iar Codul modificat deja nu mai prevede acreditarea organizațiilor științifice.

Noțiunea de „rezident al parcului științifico-tehnologic” face referință la „organizații, instituții, întreprinderi.” cînd referința ar trebui să fie la „organizație, instituție, întreprindere”. Totodată, ca activitate de bază a rezidentului este menționată cercetarea, în loc să fie evidențiate implementarea inovațiilor și transferul tehnologic.

Pentru a aduce mai multă claritate în comparație cu legea ce urmează să fie abrogată, proiectul de lege prevede expunerea noțiunilor existente în legea în vigoare într-o nouă redacție. Totodată, proiectul prevede utilizarea unor noi noțiuni cum ar fi: „administratorul parcului științifico-tehnologic și/ sau incubatorului de inovare”, „fondatorii parcului științifico-tehnologic și incubatorului de inovare”, „produs inovațional”, „transfer tehnologic” și altele.

Modificări și completări esențiale au fost introduse la Capitolul „Crearea și funcționarea parcului științifico-tehnologic și incubatorului de inovare”. Astfel, proiectul prevede atribuirea dreptului de a iniția crearea unui parc științifico-tehnologic sau incubator de inovare nu numai clusterilor dar și unor entități cum ar fi autoritățile publice centrale și locale, asociațiile create prin acord de asociere, instituțiile de învățămînt superior.

Potrivit proiectului, deciziile privind crearea parcurilor științifico-tehnologice sau incubatoarelor de inovare le va lua Guvernul, nemaifiind făcută referința la Acordul de asociere încheiat între Guvern și Academia de Științe și nici la implicarea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică.

În capitolul II au fost introduse noi articole. Astfel, art. 4 stabilește cerințe față de loturile de teren și imobile destinate creării și funcționării parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare. Art. 5 identifică documentele necesare pentru crearea parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare. De asemenea, au fost introdus art. 6, prin care sunt stabilite obiectivele de bază ale parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare. În art. 7 au fost expuse mai concret și desfășurat condițiile de selectare a rezidenților, suplimentar s-au expus cerințele privind selectarea administratorilor.

Proiectul de lege include și noi prevederi privind criteriile de evaluare a proiectelor înaintate pentru selectare în vederea implementării în cadrul parcurilor științifico-tehnologice sau incubatoarelor de inovare (art. 8), precum și prevederi referitoare la termenele de implementare a acestora, la condițiile de extindere a termenelor de realizare.

Articolul 10 al proiectului identifică cazurile cînd titlul de rezident al parcului științifico-tehnologic sau a incubatorului de inovare poate fi retras, stabilește procedura respectivă și consecințele retragerii titlului de rezident sau administrator.

Articolul 11 determină sursele de finanțare necesare pentru crearea și funcționarea parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare. O cerință nouă este efectuarea anuală a auditului activității economico-financiare a administratorului și rezidenților, prin aceasta fiind responsabilizați subiecții parcului științifico-tehnologic și incubatorului de inovare.

În Capitolul III al proiectului sunt incluse articole ce stipulează atribuțiile și sarcinile structurilor implicate în procesele de constituire și activitatea parcurilor și incubatoarelor. Dat fiind faptul, că potrivit Codului modificat și completat nu mai există Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, precum și Agenția pentru Inovare și Transfer tehnologic, atribuțiile acestora nu se mai regăsesc în capitolul dat.

Totodată, în Capitolul III sunt redate atribuțiile și sarcinile fondatorilor, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Agenției Naționale pentru Cercetare-Dezvoltare. În comparație cu legea în vigoare, sînt expuse mai detaliat sarcinile și atribuțiile administratorilor parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare.

Capitolul IV cuprinde prevederi ce stabilesc stimulentele acordate subiecților parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare pentru a facilita crearea și funcționarea acestora. Spre deosebire de legea în vigoare, în proiectul legii este nominalizat cuantumul tarifelor pentru serviciile de locațiune și arendă, este prevăzută posibilitatea dării în folosință gratuită a terenurilor și altor imobile pentru activitatea parcurilor și incubatoarelor. De asemenea, este prevăzută alocarea mijloacelor bugetare din Fondul pentru cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, în cadrul concursurilor programelor și proiectelor, pentru crearea infrastructurii parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare.

Proiectul de lege în cauză include și Capitol „Evaluarea activității parcului științifico-tehnologic și incubatorului de inovare” ceea ce nu conține legea actuală. Este prevăzută evaluarea anuală atât a rezidenților parcurilor și incubatoarelor, cât și a activității administratorilor. Sunt stipulate consecințele evaluării, inclusiv cazurile și modalitatea de retragere a titlului de parc științifico-tehnologic sau incubator de inovare.

În Capitolul „Dispoziții finale și tranzitorii” sunt expuse sarcinile Guvernului ce reies din conținutul proiectului de lege, data intrării în vigoare a legii.

Aplicarea prevederilor proiectului, în cazul în care acesta va deveni lege, nu va genera cheltuieli financiare bugetare suplimentare, deoarece nu prevede crearea unor instituții statale sau utilizarea unor fonduri publice care nu sunt nominalizate în Codul cu privire la știință și inovare.

Legea nouă va oferi mai multă previzibilitate pentru potențialii investitori, certitudine și motivații pentru impulsivarea activităților de implementare a inovațiilor și transferului tehnologic, precum și premise pentru utilizarea mai eficientă a mijloacelor financiare publice alocate pentru domeniile cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic.

Secretar de stat

Vitalie IURCU